

O budoucnosti...

Budoucnost je skvělé téma, prakticky nevyčerpatelné. Ať už ze vznikající mozaiky myšlenek vypíchnete jakoukoli, nakonec ji lehce, či méně obratněji skloubíte s budoucností. Je to logické, protože jde přece o dobu „nevyzpytatelnou“. Zaměřit se můžete na globální problémy, kterých stále přibývá, nebo klidně na své osobní, jichž rovněž není zrovna málo. Přemýšlejte o nepoznaném a nepředvídatelném, o změti šokujících událostí, které na nás číhají příští vteřinu, rok, desetiletí... Nebo o tom, na co se před lety zanevřelo, ale třeba zítra se to vrátí, ať už je to cokoli. Rýpejte se v teorii o nastupující lidské demenci nebo kritizujte morální hrozbu v podobě *očipování*. Lituje umělce, kteří se marně brání technické revoluci a nehodlají se smířit s moderním trendem, že by měli být nahrazeni stroji bez fantazie a citu. Nadávejte, že za pár let bude raritou každý, kdo dokáže psát perem. Nebo se na to dívejte jako na úžasný pokrok lidstva, za který si sice můžeme sami, ale už ho jen těžko zastavíme, jelikož dosáhl takových šílených rozměrů. Velikosti, o které jsme vždy snili, ale teď nás děsí.

Pořád je o čem psát. Témata dnešní a budoucí jsou neustále diskutována, dokola a dokola, až do té doby, než nás omrzí a na nějakou dobu se schovají pod zem, kde budou nedočkavě očekávat reinkarnaci příští, možná přespříští generací. Jen si vzpomeňte, kolikrát jste se nadchli ze své myšlenky, objevu něčeho skvělého, originálního. Jen si vzpomeňte, jak vás srazilo k zemi, když jste se dozvěděli, že nejste žádní *edisonové*, ale pouhé nic netušící naivky, kopírující kohosi, kdo žil kdysi a kdesi. Mezi stovkami pokusů se prosadit, se sem tam blýskne úspěch. Ale pokud nejste dostatečně trpěliví, či prostě postrádáte talent a kreativitu – nejhůře obojí – neubráníte se, dnes už celkem vžitému názoru, že „nic nového už vymyslet nejde.“

Stále rostoucí nedůvěra ve schopnost nacházení neobjeveného je možná odrazem pesimismu, možná přepracovanosti, možná je to přirozený důsledek evoluce. Jako bychom oslepli a nedokázali se pořádně rozhlížet kolem sebe. Jako bychom nedokázali vnímat rozličné detaily přírody. Jako by v nás rostl jakýsi zhoubný nádor, přiživující se na naší dovednosti cítit magickou neopakovatelnost okamžiku, uvědomovat si všudypřítomnou výjimečnost. Tyhle cenné vlastnosti jsme pozbyli, nebo alespoň žijeme v onom přesvědčení. Vždyť bez tohotohle by malíři neokouzlovali svět ještě sto let po své smrti. A my - navzdory možnostem, o nichž se jim ani nesnilo - se sami omezujeme a bráníme si v osobnostním vývoji. Lámu si hlavu, jak jsme mohli tak krutě zakrnět – a ještě k tomu bez varování! ...Taky jste si všimli, že se spoléháme čím dál častěji na ostatní, než sami na sebe? Možná i tahle lenivost může za to, že nám svět uniká.

Pokud po nás neprahnou davy lidí a dennodenně se nám nedostává ocenění a údivu - někdy stačí jediná negativní kritika - sklouzneme jako po másle - hladce a rychle - k pocitům méněcennosti a veškeré snahy pustíme k vodě a už se je nepokusíme vylovit.

Ztratili jsme trpělivost a možná i hrdost, která táhla štětce malířů se stejnou vášní a vírou i v dobách, kdy si jich nikdo nevážil a hodiny těžké práce ocenily jen myši na půdě, které se s radostí zahryzávaly do našpachtlovaných vrstev olejových barev. Nyní by značně trpěly hlady. Ale hlavu vzhůru, aspoň se trénují do budoucna a nebudou tak šokované. Vím, uvažuji možná příliš pesimisticky. Ale mezi realisty se vracím s názorem, - nebo touhou? - že jakkoli degradovaná společnost si zachová základní pud sebezáchovy a zrodí pár jedinců, jejichž touha vnímat a umělecky se projevovat, bude převyšovat potřebu pohodlného života.

Kdo ví...